

1. AUSTRIA INFORMACJE PODSTAWOWE

Stolica: Wiedeń

Obszar: 83,9 tyś. km

Ludność: 8,5 mln (Wiedeń 1,8 mln)

Waluta: euro (EUR)

Republika Austrii jest krajem federalnym na który składa się 9 krajów związkowych – Wiedeń, Dolna Austria, Górna Austria, Burgenland, Styria, Karyntia, Ziemia Salzburska, Tyrol, Voralberg.

Językiem urzędowym jest język niemiecki. Bez chociaż podstawowej znajomości języka niemieckiego bardzo trudno jest funkcjonować zarówno na rynku pracy jak i w życiu codziennym. Znajomość języka angielskiego w urzędach staje się coraz bardziej powszechna, jednak nie wystarcza zwykle do załatwiania spraw urzędowych.

Najważniejsze telefony alarmowe:

<u>Ogólny telefon alarmowy</u>	<u>112</u>
<u>Policja</u>	<u>133</u>
<u>Pogotowie</u>	<u>144</u>
<u>Straż pożarna</u>	<u>122</u>

2. WJAZD NA TERYTORIUM AUSTRII

Obywatele polscy korzystają z prawa do swobodnego przepływu osób w ramach Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Dokumentem podróży uprawniającym do bezwizowego wjazdu i pobytu do 90 dni (niezależnie od jego celu) na terytorium Austrii jest **paszport lub dowód osobisty**.

Przed wyjazdem należy się upewnić, czy dokument jest ważny, w wystarczająco dobrym stanie i czy pozwala na stwierdzenie tożsamości. W przypadku pobytu nie przekraczającego trzech miesięcy obywatele UE uzyskują prawo pobytu w Austrii bez żadnych dodatkowych warunków i formalności, poza koniecznością posiadania ważnego dowodu tożsamości lub paszportu.

2.1. System prawny

Federalny ustrój Austrii ma istotne praktyczne znaczenie w życiu codziennym. Związany jest z nim podział kompetencji państwa na federalne i krajowe – i tak szereg sfer życia codziennego regulowanych jest nie na poziomie federalnym (ogólnokrajowym) lecz na poziomie przepisów krajów związkowych Austrii co w znacznym stopniu odróżnia go od polskiego systemu prawa. Dotyczy to m.in. służby zdrowia, ubezpieczeń społecznych (poza

podstawowymi regulacjami określonymi na poziomie federalnym), szkolnictwa czy policji. Decydując się na osiedlenie w Austrii koniecznie należy mieć to na względzie ponieważ wynikają z tego często istotne różnice w szczegółowych przepisach prawa regulujących wymienione wyżej sfery. W poszczególnych krajach związkowych działają np. osobne kasy chorych, występują różnice w rodzajach i zasadach przyznawania świadczeń społecznych czy inaczej ustalane są opłaty za przedszkola.

Przebywając na terytorium Austrii, należy mieć na uwadze, iż w pełni podlega się miejscowym przepisom prawa cywilnego, karnego i administracyjnego a pracując również podatkowego. Kwestia ta wywołuje wiele nieporozumień wśród przybywających na terytorium Austrii obywateli polskich. Nie sprowadza się ona bowiem jedynie do kwestii ponoszonych natychmiast konsekwencji nie przestrzegania przepisów drogowych (mandat, odebranie prawa jazdy), lecz oznacza również, iż w przypadku popełnienia czynu karnego sprawa toczyć się będzie przed miejscowym (austriackim) sądem, zgodnie z miejscowymi przepisami prawa karnego a ewentualną karę odbywać się będzie w miejscowym (austriackim) więzieniu. Miejscowe przepisy będą miały również zastosowanie w sprawach regulowanych prawem cywilnym – np. w zakresie stosunków pomiędzy rodzicami i dziećmi zamieszkałymi legalnie na terytorium Austrii. W uzasadnionych miejscowym prawem przypadkach austriackie sądy i instytucje mają prawo ingerować w te relacje o ile stwierdzą zagrożenie dobra dziecka. Fakt, iż rodzice i dziecko są polskimi obywatelami nie odgrywa decydującej roli – kluczowe jest zamieszkiwanie na terytorium Austrii. W skrajnym przypadku możliwe jest np. czasowe ograniczenie przez miejscowy sąd prawa do opieki nad dzieckiem, odebranie dziecka rodzicom i skierowanie go do centrum kryzysowego lub rodziny zastępczej.

2.2. Informacje praktyczne dla przyjeżdżających

Austriacy dużą wagę przywiązują do wymagań dobrego tonu. Napotykanym ludzi zwyczajowo wita się pozdrowieniem Grüss Gott lub Serwus, a żegna słowami Auf Wiedersehen lub Auf Wiedersehen. Dotyczy to również sprzedawców w sklepach, kelnerów itp. Przy przedstawianiu się drugiej osobie przyjęte jest uściśnięcie dłoni, podobnie jak przy pożegnaniu. Zdecydowanym ułatwieniem w stosunkach z austriacką administracją będzie punktualność, słowność i dotrzymywanie umówionych terminów (począwszy od pierwszego spotkania).

Przyjęte jest stosowanie tytułu naukowego lub wskazywanie funkcji danej osoby, zarówno w korespondencji, jak i w rozmowach (czyli mówi się np. Herr Magister Schmidt albo Frau Diplomingeniuer Vogel). Przed rozmowami dobrze jest upewnić się, jakie tytuły posiadają i jakie stosują (do jakich są najbardziej przywiązani) przyszli rozmówcy.

Należy pamiętać (szczególnie w dyskusjach z policjantami), że są oni w stałym kontakcie ze swoją centralą, gdzie prowadzone są 24 godzinne dyżury prawników, którzy na bieżąco udzielają funkcjonariuszom opinii prawnych w konkretnych przypadkach. Z reguły więc przedstawiona przez funkcjonariusza decyzja jest ostateczna, gdyż szczególnie w bardziej skomplikowanych sprawach została uprzednio skonsultowana z prawnikiem. (opr. M.

3. PRAWO POBYTOWE

3.1. Pobyt do trzech miesięcy

W przypadku pobytu nieprzekraczającego trzech miesięcy obywatele UE uzyskują prawo pobytu w innym państwie członkowskim bez żadnych dodatkowych warunków i formalności, poza koniecznością posiadania ważnego dowodu tożsamości lub paszportu. Prawo swobodnego przemieszczania się i pobytu uzyskuje też członek rodziny obywatela UE, niezależnie od jego przynależności państwowej.

Ograniczenia swobodnego przemieszczania się i pobytu mogą mieć miejsce jedynie w przypadkach zagrażających polityce bezpieczeństwa państwa i zdrowiu publicznemu. Zakaz wjazdu do Austrii pozostaje aktualny w stosunku do osób, które wydano na mocy decyzji sądu.

3.2. Meldunek

Cudzoziemiec obowiązany jest zameldować się w ciągu 3 dni od daty przybycia na terytorium Austrii. Turyści zatrzymujący się w hotelach lub schroniskach mają obowiązek w ciągu 24 godzin zgłosić swój pobyt i zarejestrować się w księgach gości. Organem meldunkowym są urzędy miasta (Magistrat) i gminy (Gemeindeamt). Aby uzyskać zameldowanie, należy wypełnić formularz meldunkowy oraz okazać paszport lub dowód osobisty. Przed wyjazdem z Austrii trzeba się wymeldować. Przepisy przewidują karę grzywny do 726 EUR za niedopełnienie bądź nieterminowe dopełnienie obowiązku meldunkowego. Nie wnosi się żadnych opłat meldunkowych. Uwaga! W formularzu meldunkowym znajduje się rubryka „podatek kościelny”. Jeżeli zdeklaruje się przynależność do jednej z oficjalnie zarejestrowanych w kraju gmin wyznaniowych, należy jej oddawać 1% rocznych dochodów. Jeżeli nie wypełni się tego obowiązku, straci się dostęp do sakramentów i posług (np.: chrzest, komunia, bierzmowanie, zawarcie związku małżeńskiego w kościele, pogrzeb czy pochówek).

3.3. Pobyt powyżej trzech miesięcy

Zgodnie z wytycznymi o swobodnym przepływie osób w obrębie Unii Europejskiej, obywatele państw UE mają prawo do pobytu na terenie Austrii powyżej 3 mies. (osiedlenie się) jeżeli:

1. są samodzielnie lub niesamodzielnie zatrudnieni,
albo
2. jeżeli mają dla siebie i swoich członków rodziny¹ zapewnione wystarczające środki na utrzymanie i pełne ubezpieczenie zdrowotne, umożliwiające pobyt na terenie Austrii bez konieczności korzystania z austriackich świadczeń socjalnych,

---

¹ Najbliższymi członkami rodziny (*Familienangehörige*) są - niezależnie od ich obywatelstwa – małżonkowie, dzieci pochodzące z małżeństwa i dzieci pozamałżeńskie (także pasierbowie, pasierbice i dzieci adoptowane), do chwili ukończenia

3. albo

głównym celem ich pobytu jest zdobywanie wykształcenia, łącznie z nauką zawodu w szkole publicznej, lub prawnie uznanej szkole prywatnej, albo kształcenie się na uczelni/w zakładzie naukowym, przy równoczesnym spełnieniu przesłanek wymienionych w punkcie 2.

Potwierdzenie Zameldowania/legalności pobytu (*Anmeldebescheinigung*) i Potwierdzenie Stałości Pobytu (*Bescheinigung des Daueraufenthaltes*) na terenie Austrii

Wszyscy obywatele wymienionych powyżej krajów (jak również ich najbliżsi i pozostali członkowie rodziny, będący obywatelami Unii Europejskiej) potrzebują, jeżeli przebywają na terenie Austrii **dłużej niż 3 miesiące**, Potwierdzenie Zameldowania/legalności pobytu - (*Anmeldebescheinigung*). Dokument ten wydawany jest przez Urząd do Spraw Pobytu (*Aufenthaltsbehörde* – MA35). Wniosek o wydanie omawianego zaświadczenia musi być złożony w/w Magistracie (MA35) przed upływem **4 miesięcy** od daty przyjazdu do Austrii. Potwierdzenie zameldowania/legalności pobytu (*Anmeldebescheinigung*) jest wystawiane przez Urząd do Spraw Pobytu jeżeli spełnione są, wymienione powyżej przesłanki.

Obywatele krajów UE będący w posiadaniu *Anmeldebescheinigung* nabywają **po 5-ciu latach** nieprzerwanego i legalnego pobytu na terenie kraju, niezależnie od dalszego występowania wymaganych przesłanek, prawo do pobytu stałego. Na wniosek i po sprawdzeniu długości pobytu osoby zainteresowanej w Austrii Urząd do Spraw Pobytu (MA 35) wystawia dla niej niezwłocznie „Potwierdzenie Stałości Pobytu” (*Bescheinigung des Daueraufenthaltes*).

Wymienione wyżej przesłanki uprawniające do pobytu na terenie Austrii muszą być **spełniane** do chwili nabycia prawa do pobytu stałego. Najbliżsi i pozostali członkowie rodziny zachowują prawo do pobytu na terenie Austrii także w przypadku rozwodu, unieważnienia małżeństwa, śmierci lub stałego wyjazdu za granicę (emigracji) osoby sprowadzającej. Dla zachowania prawa do pobytu na terenie Austrii zaistniałe okoliczności (ustanie właściwości przynależności małżeńskiej lub rodzinnej), jak również brak spełniania wymaganych dla pobytu przesłanek prawnych muszą być zgłoszone Urzędowi do Spraw Pobytu (MA 35) w okresie **do 1-go miesiąca**.

Adres Wiedeńskiego Urzędu do Spraw Pobytu MA35:

<http://www.wien.gv.at/verwaltung/personenwesen/>

---

przez nie 21 roku życia, lub powyżej tej granicy, jeżeli pozostają jeszcze na utrzymaniu rodziców, jak również rodzice i teściowie, pod warunkiem zapewnienia im środków na utrzymanie. **Pozostalymi członkami rodziny** (*Angehörige*) są – niezależnie od ich obywatelstwa - np. konkubenci lub inni członkowie rodziny będący i mogący udowodnić ten fakt, w ścisłej zażyłości z osobą przebywającą na terenie Austrii, oraz pozostający na ich utrzymaniu.

W poszczególnych miastach i gminach Austrii wniosek składa się w odpowiednim magistracie lub starostwie (*Bezirks Hauptmannschaft*). Przesłanki złożenia wniosku i procedura pozostają takie same.

4. PRACA I PODATKI W AUSTRII

W dniu 01.05.2011 straciły zastosowanie wszelkie ograniczenia w dostępie do austriackiego rynku pracy dla obywateli polskich. Oznacza to, że obowiązują zasady swobodnego dostępu do rynku pracy obywateli EOG i ich rodzin, bez wymogu ubiegania się o pozwolenia o pracę.

4.1. Podstawowe zasady prawa pracy

Austriackie prawo pracy składa się z :

- przepisów regulujących umowy o pracę,
- przepisów konstytucji regulujących przepisy prawa pracy oraz,
- przepisów ochronnych prawa pracy.

Podstawową zasadą austriackiego prawa pracy jest zasada równego traktowania. **Zakazana jest dyskryminacja pracowników ze względu na: płeć, wiek, pochodzenie narodowe, religię poglądy i przekonania oraz orientację seksualną.**

Na źródła austriackiego prawa pracy składają się przepisy ustawodawstwa krajowego oraz przepisy Unii Europejskiej.

Przy doborze źródeł prawa, które mają zastosowanie, obowiązuje zasada wyboru korzystniejszych dla pracownika przepisów prawa pracy. **Oznacza to, że przepisy układów zbiorowych pracy, regulaminów a także szczególnych indywidualnych umów o pracę mają zastosowanie tylko w przypadku, gdy są one dla pracownika korzystniejsze niż powszechnie obowiązujące przepisy prawa pracy.**

W Austrii występuje rozróżnienie osób zatrudnionych jako *Angestellten* (pracownicy wykwalifikowani)

i *Arbeitern* (pracownicy niewykwalifikowani). Również w przypadku tego rozróżnienia obowiązuje zasada równego traktowania obu tych kategorii pracowników. Do kategorii pracowników wykwalifikowanych zaliczani są przede wszystkim pracownicy wykonujący działalności handlowe, działalności niehandlowe z wykształceniem wyższym oraz działalności kancelaryjne. W praktyce różnice pomiędzy tymi dwoma kategoriami pracowników stopniowo zacierają się.

Umowa o pracę.

Umowę o pracę można zawrzeć: na okres próbny (zazwyczaj 1 miesiąc), na czas określony lub na czas nieokreślony.

Pracownik powinien otrzymać pisemną umowę o pracę z momentem podjęcia pracy u danego pracodawcy. Jeżeli pracownik nie otrzymał umowy na piśmie ma prawo domagać się od pracodawcy pisemnego określenia jego najważniejszych uprawnień i obowiązków wynikających z umowy o pracę, tzw. poświadczenia zatrudnienia.

Poświadczenie zatrudnienia jest wydawane bezpłatnie i potwierdza fakt zatrudnienia pracownika u danego pracodawcy. Jeżeli stosunek pracy nie przekracza 1 miesiąca nie ma obowiązku wystawienia poświadczenia zatrudnienia. Poświadczenie zatrudnienia musi zawierać następujące informacje:

1. nazwę i adres pracodawcy,
2. imię, nazwisko i adres pracownika,
3. datę rozpoczęcia stosunku pracy, w przypadku umów zawartych na czas określony – datę zakończenia stosunku pracy,
4. okres wypowiedzenia lub termin wypowiedzenia, miejsce świadczenia pracy,
5. zaszeregowanie pracownika w ogólnej strukturze pracodawcy,
6. określenie rodzaju pracy wynikającego z umowy o pracę jaką będzie wykonywał pracownik u danego pracodawcy,
7. wysokość wynagrodzenia i termin płatności wynagrodzenia za pracę,
8. roczny wymiar urlopu wypoczynkowego,
9. uzgodniony dzienny i tygodniowy wymiar czasu pracy.

W interesie pracownika leży jednak domaganie się od pracodawcy pisemnej umowy o pracę, daje ona bowiem lepszą ochronę prawną i jest lepszym materiałem dowodowym w razie ewentualnego sporu z pracodawcą.

Stosunek pracy i podstawowe obowiązki pracownika.

Stosunek pracy pomiędzy pracownikiem i pracodawcą powstaje, gdy pracownik poddaje swoją gotowość do pracy do dyspozycji pracodawcy i do tego pozostaje pod osobistą i zawodową zależnością pod przewodnictwem pracodawcy. **Pracownicy są w ramach nawiązanego stosunku pracy związani ramami miejsca i czasu oraz zobowiązani są wykonywać polecenia pracodawcy.** Z nawiązanego stosunku pracy wynika szereg uprawnień i obowiązków.

Czas pracy

Normalny czas pracy zgodnie z prawem wynosi 8 godzin dziennie (czas pracy liczony w sekwencji 24 godzinnej) i 40 godzin tygodniowo (czas pracy liczony w sekwencji od poniedziałku do niedzieli).

Umowy zbiorowe obowiązujące w wielu branżach spowodowały jeszcze skrócenie tygodnia pracy (do 38,5 godziny) oraz zapewniły rekompensatę za pracę w nadgodzinach w postaci pieniężnej w wysokości co najmniej 50 % lub niepieniężnej w postaci wolnego dnia. Gdy praca jest dłuższa niż 6 godzin dziennie, powinna być przerwana przynajmniej na pół godziny. Półgodzinna przerwa może być dzielona na dwie lub trzy sekwencje. Przerwa ta nie jest płatna i nie jest wliczana do czasu pracy. Po zakończeniu dziennego czasu pracy pracownik ma prawo do 11 godzinnego odpoczynku.

Istnieją także wyjątki dopuszczające prace w czasie 9 godz. dziennie po to, by wygospodarować tzw. krótki piątek.

Dopuszcza również w niektórych dziedzinach dzienny czas pracy do 10 godzin, o ile tydzień pracy trwa tylko 4 dni lub do 52 tygodni w ciągu roku i jest to jednocześnie spowodowane specyfiką branży np. w hotelarstwie i gastronomii. W szczególnych przypadkach (dyżury) czas pracy może zostać wydłużony do 12 godzin.

Rozkład czasu pracy pozostaje w gestii pracodawcy i pracownika.

Prawo dopuszcza inne formy czasu pracy takie jak: zatrudnianie w niepełnym wymiarze czasu pracy, zatrudnianie częściowe, szycity, elastyczny czas pracy itp.

Prawo nie wyklucza także pracy w nadgodzinach. Za każdą przepracowaną nadgodzinę przysługuje pracownikowi prawo do 25%, 50 % wynagrodzenia lub 100% gdy praca odbywa się w weekendy, ale nie zawsze jest taka możliwość. Zgoda na to musi być przewidziana w zbiorowych układach pracy. Generalna zasada brzmi, że nadgodziny są wypłacane, bądź przysługuje za nie dzień wolny.

W zależności od branży, tygodniowy czas pracy może zostać wydłużony do 50 godzin w tygodniu lub skrócony do 38,5 godzin tygodniowo z zastrzeżeniem, że powyżej 40 lub 38,5 godzin pracodawca jest zobligowany do wypłacenia nadgodzin.

Urlopy

Pracownik zatrudniony w ramach umowy ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 5 tygodni w roku, czyli 25 dni pracujących (przy 5 dniowym tygodniu pracy) lub 30 dni roboczych licząc z sobotami (przy 6 dniowym tygodniu pracy). Taki wymiar urlopu obowiązuje także osoby zatrudnione w niepełnym wymiarze czasu pracy. Wymiar urlopu jest większy dla osób pracujących powyżej 25 lat i wynosi 6 tygodni tj. odpowiednio 30 i 36 dni.

Rok roboczy zaczyna się wraz z rozpoczęciem pracy.

Dodatkowo do wynagrodzenia pracownicy otrzymują dodatek urlopowy tzw. trzynastą pensję. oraz tzw. 14 pensję z okazji Świąt Bożego Narodzenia w wysokości miesięcznego wynagrodzenia. Te dodatkowe świadczenia są niżej opodatkowane.

Nie ma możliwości zapłaty pracownikowi za niewykorzystany urlop. Wniosek o urlop wypoczynkowy przepada po upływie dwóch lat od zakończenia roku, w którym pracownik miał prawo do wypoczynku.

Częściowego prawa do urlopu nabywa się w pierwszych 6 miesiącach pierwszego roku pracy. Jest on liczony proporcjonalnie do przepracowanego czasu. Po 2 tygodniach pracownik uzyskuje prawo do 1 dnia urlopu, po miesiącu do 2 dni a po przepracowaniu 2,5 miesięcznego okresu może skorzystać już z tygodniowego urlopu. W momencie rozpoczęcia 7 miesiąca pracy ma prawo wykorzystać cały przysługujący urlop. W drugim roku pracy, prawa do pełnych 5 tygodni urlopu nabywa się w pierwszym dniu nowego roku kalendarzowego. Termin i długość urlopu jest ustalana w porozumieniu pracownika z pracodawcą. Oznacza to, że urlop nie może być udzielony pracownikowi bez zgody pracodawcy.

Jeśli podczas trwania urlopu zachorujemy i nasza niezdolność do pracy trwa dłużej niż 3 dni, urlop zostaje przerwany, pod warunkiem niezwłocznego zgłoszenia tego faktu pracodawcy.

Podczas urlopu pracownik otrzymuje wynagrodzenie zasadnicze oraz premie, diety i zwrot przysługujących co miesiąc wydatków w średniej należnej wysokości.

Jeżeli stosunek pracy trwa nieprzerwanie trzy lata, w uzgodnieniu z pracodawcą pracownik może się ubiegać o urlop szkoleniowy (Bildungskarenz). W okresie tego urlopu, który może

wynosić od 3 miesięcy do roku, pracownik nie otrzymuje wynagrodzenia z zakładu pracy, lecz świadczenie szkoleniowe od urzędu pracy (Weiterbildungsgeld).

Urlop macierzyński nad dziećmi do 2 roku życia w Austrii przysługuje zarówno matkom jak i ojcom narodzonych lub adoptowanych dzieci. Jest on regulowany przepisami ustawy o ochronie matek oraz ustawie o podejmowaniu urlopu macierzyńskiego nad dziećmi przez ojców. Wymiar takiego urlopu nie może przekraczać 16 tygodni na dziecko do drugiego roku życia. Rodzice mogą podejmować urlop nad dziećmi przemiennie, ale tylko z podwójną zmianą (czyli maksymalnie 3 części urlopu, minimalny czas trwania jednej części 2 miesiące). W trakcie trwania urlopu macierzyńskiego rodzice są chronieni przed zwolnieniem z pracy i wypowiedzeniem stosunku pracy.

Rodzice mogą również korzystać z urlopu wychowawczego w wymiarze trzech lat do osiągnięcia przez dziecko 4 lat.

Wynagrodzenie za pracę

Każdy zatrudniony otrzymuje za swoją pracę wynagrodzenie, którego wysokość jest określona w umowie o pracę. Pod pojęciem wynagrodzenia rozumie się wszystkie środki, które pracownik otrzymuje od pracodawcy.

Wysokość wynagrodzenia jest uzależniona od wielu czynników: zapisów prawnych, umów i układów zbiorowych (m.in. ze związkami zawodowymi), regulaminów wewnątrzzakładowych, oraz uwarunkowań indywidualnych takich jak: wiek, kwalifikacje pracownika, czas pracy, stanowisko w firmie itd.

W Austrii mamy do czynienia z tzw. umowami zbiorowymi które regulują pensję minimalną bądź widełki płacowe. Zaszeregowanie w odpowiedniej tabeli płacowej widoczne jest także w przypadku zawodów, branż objętych tą regulacją, na fiszce płacowej. Najczęściej raz w roku dochodzi do podwyższenia płacy. Rozpoczynając pracę każdy pracownik powinien otrzymać od swojego pracodawcy tzw. „Dienszettel” (kartę pracy), z której można wyczytać który układ zbiorowy, dla jakiej grupy zawodowej ma zastosowanie. W przypadku tzw. pracowników umysłowych wskazane jest wówczas zaszeregowanie i widełki płacowe.

Poza normalnym zarobkiem austriaccy pracownicy otrzymują dopłatę urlopową (tzw. 13-tą pensję) i dodatek świąteczny z okazji Świąt Bożego Narodzenia (tzw. 14-tą pensję) w wysokości miesięcznej pensji (po opodatkowaniu).

Pracownicy wraz z miesięcznym wynagrodzeniem otrzymują miesięczne rozliczenie, tzw. fiszkę płac. Dostarczenie jej jest obowiązkiem pracodawcy a jeśli tego obowiązku nie realizuje pracownik musi zgłosić się do Zakładowego Urzędu Finansowego.

Miesięczna fiszka płac musi zawierać następujące informacje:

- dochody brutto
- podstawę składki na ubezpieczenie społeczne
- obowiązkowe składki na ubezpieczenie społeczne
- podstawę obliczenia podatku dochodowego
- wysokość podatku dochodowego

Ponadto pracodawca ma obowiązek dostarczyć do końca stycznia (bądź drogą elektroniczną do lutego) następnego roku do urzędu finansowego lub odpowiedniej instytucji ubezpieczenia społecznego roczne rozliczenie finansowe (L16).

Wynagrodzenia ulegają rewaloryzacji (zazwyczaj corocznie) chyba, że nie obowiązuje nas umowa zbiorowa lub nasz zarobek przekracza wskazane w umowie zbiorowej wartości wówczas nie możemy liczyć na coroczny wzrost pensji.

Przeciętne wynagrodzenie brutto wynosi średnio ok. 30 000 euro rocznie, mężczyźni zarabiają średnio 36 470 euro, a kobiety – 24 542 euro. Najwyższe wynagrodzenia są w Wiedniu, natomiast najniższe odnotowuje się w Tyrolu. Dane na temat wynagrodzeń w poszczególnych zawodach w Austrii można znaleźć na stronie: www.payscale.com/research
Kalkulator do wyliczenia wynagrodzenia netto z kwoty brutto (BRUTTO-NETTO Rechner) można znaleźć na stronie: <http://bruttonetto.arbeiterkammer.at/>

Wypowiedzenie stosunku pracy

Wypowiedzenie służy zakończeniu stosunku pracy i nie musi być uzasadnione. Zarówno pracodawca jak i pracobiorca pod warunkiem zachowania terminu wypowiedzenia mogą rozwiązać umowę o pracę.

Istnieje także możliwość rozwiązania umowy o pracę za porozumieniem obopólnym stron, w takiej sytuacji nie obowiązują żadne terminy. Strony za wzajemnym porozumieniem same określają kiedy nastąpi rozwiązanie pomiędzy nimi stosunku pracy.

4.2. Praca sezonowa

Podstawowe prawa polskich pracowników sezonowych w Austrii to prawo do bezwizowego pobytu w celu wykonywania działalności zarobkowej, prawo do zatrudnienia po uzyskaniu odpowiedniego zezwolenia na pracę, prawo do zawarcia umowy o pracę, prawo do wynagrodzenia za wykonaną pracę, prawo do pewnych świadczeń socjalnych związanych z pobytem i pracą oraz prawo do uzyskania bezpłatnej pomocy prawnej w sytuacjach konfliktu z pracodawcą. Zagraniczni pracownicy sezonowi dzielą się na dwie grupy pracownicze zależnie od możliwego czasu wykonywania i charakteru pracy. Pierwszą grupę stanowią osoby pracujące przy zbiorach owoców i warzyw w wymiarze maksymalnie do 6 tygodni rocznie, a drugą osoby pracujące w rolnictwie, leśnictwie, hotelarstwie i gastronomii od 6 do maksymalnie 12 miesięcy. Status prawny pierwszej grupy pracowników sezonowych jest w niektórych punktach słabszy od pozycji prawnej drugiej grupy pracowników.

Szczególnie w obszarze turystyki i rolnictwa oraz leśnictwa istnieje sezonowe zapotrzebowanie na wykwalifikowaną siłę fachową oraz pracowników w charakterze pomocy. Zapotrzebowanie to nie jest zaspokojone przez rodzimych pracowników, dlatego m.in. w rejonie wschodniej Austrii (Dolna i Górna Austria, Burgerland, Wiedeń) poszukiwani bywają w okresie od wiosny do jesieni pracownicy sezonowi do zbiorów (np. owoców - winogrona, warzyw - szparagi). W regionach górskich zachodniej Austrii o rozwiniętej infrastrukturze turystycznej pracownicy sezonowi bywają potrzebni od listopada do marca. Czekają niekiedy na nich miejsca pracy w charakterze restauratorów, kucharzy, kelnerów, pokojówek a także na stanowiskach nie wymagających kwalifikacji m.in. do wykonywania prac porządkowych, pomocy w kuchni czy jako pomoc pokojówki.

W branży turystycznej panują szczególne uregulowania prawne, np. specjalne przeliczanie czasu pracy. Dokładnych informacji na temat praw i obowiązków pracobiorców w tej branży można zasięgnąć w Izbie Pracowniczej i Związkach Zawodowych.

Prawo do umowy o pracę

Zasadniczo pracownik sezonowy ma prawo do zawarcia pisemnej umowy o pracę na podstawie regulacji zawartych w Ustawie o umowach o pracę bądź – w przypadku pracowników pracujących w rolnictwie – w Ustawie: Prawo pracy dla robotników rolnych. Jednak pracodawcy wykorzystują dopuszczalną prawem pracy możliwość wystawienia pracownikowi jedynie uproszczonej formy takiej umowy (Dienstzettel). Podane są w niej tylko podstawowe zobowiązania pracodawcy i pracobiorcy (imię, nazwisko oraz adres pracodawcy i pracownika, data rozpoczęcia i zakończenia pracy - w przypadku zatrudnienia na czas określony, czas pracy, zakres czynności, miejsce pracy, okres wypowiedzenia, termin wypłaty wynagrodzenia, zakres urlopu, wysokość wynagrodzenia, nazwa i adres Zakładowego Funduszu Świadczeń). Zgodnie z prawem uproszczoną formę umowy pracodawcy muszą wystawić wyłącznie dla stosunku pracy dłuższego niż 1 miesiąc. Umowa o pracę na okres krótszy może więc być zawarta w innej formie, nawet w formie ustnych uzgodnień.

W przypadku pracowników zatrudnianych na okres do 6 tygodni przy zbiorach plonów w rolnictwie, najczęściej spotykaną formą zawarcia umowy jest akceptacja własnym podpisem tzw. regulaminu pracy, płacy i pobytu - sporządzonego w języku polskim. Warunki zawarte w regulaminie, w tym warunki pobytu, są najczęściej znane wszystkim przed przyjazdem, albowiem rekrutacja odbywa się w styczniu - lutym. Warto dokładnie je przestudiować, aby później nie być rozczarowanym warunkami płacowymi, czy też samego pobytu. Dotyczy to w szczególności tych polskich pracowników sezonowych, którzy przyjeżdżają do Austrii na krótko, do pracy przy zbiorze warzyw i owoców. Zdarza się, że wyobrażenie o wysokości zarobków nie ma nic wspólnego z faktycznie osiąganymi dochodami, a to z powodu bądź niskiego urodzaju bądź niskiej wydajności pracy własnej. W przypadku pracy "na akord" przy zbiorach umowę można jednostronnie wypowiedzieć z jednodniowym wyprzedzeniem.

Ustawodawca zabezpieczył jednak interes pracodawcy dając mu możliwość domagania się w takiej sytuacji odszkodowania (nagle odejście pracownika uniemożliwia bowiem zbiór plonu w terminie i powoduje jego zmarnowanie). O odszkodowaniu powinien zdecydować sąd pracy, w praktyce jednak pracodawca często potrąca sobie pewną kwotę z należnego wynagrodzenia odchodzącego nagle pracownika. W przypadku pozostałych pracowników sezonowych, czyli pracujących dłużej niż 6 tygodni, termin wypowiedzenia umowy wynosi 1 miesiąc.

Prawo do wynagrodzenia

W Austrii nie ma ustawowo określonej płacy minimalnej. Funkcję ochrony płacowej pracownika spełniają branżowe i zakładowe umowy zbiorowe pracy, których jest ok. 400. Umowy te określają minimalne wynagrodzenie godzinowe brutto dla danego stanowiska w danej branży lub nawet w danym zakładzie. Ustawowy czas pracy wynosi 8 godzin dziennie i 40 tygodniowo, ale już dla pracowników w rolnictwie w okresie żniw lub zbioru owoców czas pracy może być wydłużony - do maksymalnie 60 godzin tygodniowo i 12 dziennie - bez dodatkowego wynagrodzenia przewidzianego dla godzin nadliczbowych. W rozliczeniu

okresowym musi jednak nastąpić korekta do maksymalnie 40 godzin tygodniowo. Za pracę w nadgodzinach i w porze nocnej przysługują pracownikowi sezonowemu pracującemu w systemie godzinowym odpowiednie dodatki określone w umowach zbiorowych. Pracującym w rolnictwie przysługuje godzinna, ale nieodpłatna przerwa w pracy.

Prawo do świadczeń socjalnych

Najmniejsze prawa w tym zakresie przysługują zagranicznym pracownikom sezonowym zatrudnianym do maksymalnie 6 tygodni przy zbiorach plonów.

Nie podlegają oni ubezpieczeniu emerytalnemu, nie uzyskują prawa do urlopu (przysługuje dopiero po 6 miesiącach pracy), nie przysługuje im zasiłek rodzinny, ani zasiłek dla bezrobotnych (nie płacą odpowiedniej składki ubezpieczeniowej), a także nieodpłatna odzież i obuwie robocze. Pracodawca powinien zapewnić do ich dyspozycji podczas pracy w polu wodę pitną oraz toaletę. Mają prawo do zakwaterowania w warunkach spełniających nie tylko odpowiednie wymogi sanitarne, ale także dających możliwość ugotowania posiłku, czy też wysuszenia odzieży. Mogą to więc być klasyczne kontenery mieszkalne, ale nie namioty, ani pomieszczenia gospodarcze. Pozostali pracownicy sezonowi podlegają dodatkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, ale w przypadku wcześniejszej utraty miejsca pracy nie mają prawa do zasiłku dla bezrobotnych (przysługuje po minimum 52 tygodniach okresu składkowego). Należy im się bezpłatna odzież robocza, co jest często niezbędne ze względu na charakter pracy (barman, recepcjonista, kucharz, kelner, sprzątaczką hotelową).

4.3. Pomoc w sytuacji sporu z pracodawcą

Polski pracownik, jeśli jest skonfrontowany z niedopuszczalnymi praktykami ze strony pracodawcy w zakresie warunków pracy i płacy, ma możliwość skorzystania z następujących form dochodzenia swoich praw:

- złożenia skargi w oddziale **inspekcji pracy** (<http://www.arbeitsinspektion.gv.at/>) lub w specjalnej inspekcji pracy dla sektora rolnego (kontakt poprzez stronę internetową rządów krajowych);
- złożenia skargi w lokalnym **urzędzie pośrednictwa pracy** (<http://www.ams.or.at/>) na nie przestrzeganie przez pracodawcę warunków ustalonych w wydanym przez urząd zezwoleniu na pracę. Może to skutkować wycofaniem zgody na zatrudnienie obcokrajowców przez danego pracodawcę, nie przestrzegającego warunków ustalonych w zezwoleniu i stworzyć możliwość złożenia przez pracownika roszczenia o rekompensatę;
- złożenia pozwu do właściwego miejscowo **sądu pracy**;
- zgłoszenia się do regionalnego oddziału **Federalnej Izby Pracowniczej** (<http://www.arbeiterkammer.at/>) z prośbą o udzielenie bezpłatnej pomocy prawnej w formie skonfrontowania faktycznych warunków pracy z zawartymi w umowie, przeprowadzenia rozmowy wyjaśniającej z pracodawcą oraz ewentualnego wskazania wyspecjalizowanej i niedrogiej kancelarii prawnej dla dalszego dochodzenia swoich praw.

4.4. Opodatkowanie dochodów z pracy w Austrii

Jest tylko jeden podatek dochodowy od osób fizycznych (*Einkommensteuer*). Podatek ten płacą osoby prowadzące działalność na własny rachunek (*Selbständige*) oraz pracownicy w formie zaliczek na podatek dochodowy zwanych *Lohnsteuer*.

Kwota wolna od podatku w 2010 roku wynosi 12 000.- € dla pracobiorców i 11 000.-€ dla osób prowadzących działalność na własny rachunek.

Od 01.01.2011 obowiązują następujące progi podatkowe:

Dochód	Podatek	Średnia stawka podatku
do 11.000	0	0%
od 11 000 do 25.000	$(\text{Dochód} - 11\ 000) \times 5110$ 14000 + 5110	36,5 %
od 25000 do 60.000	$(\text{Dochód} - 25\ 000) \times 15125$ 35000 + 5110	43,214286 %
powyżej 60000	$(\text{Dochód} - 60\ 000) \times 0,5$ + 20.235	50 %

Szczegółowe informacje o podatku od dochodów osobistych, stopie podatków, terminach płatności, ulgach oraz wypełnianiu deklaracji podatkowych można znaleźć na stronie Federalnego Ministerstwa Finansów.

<https://www.bmf.gv.at/steuern/startseite-steuern.html>

Na stronie tej dostępna jest również opracowana w prostej i przystępnej formie broszura dotycząca podatku od dochodów osobistych:

https://www.bmf.gv.at/services/publikationen/Steuerbuch2014i-rz_web_NEUalleseiten_verlinkt.pdf?4cxx82

4.5. Podatek kościelny

Osoby zameldowane w Austrii zobowiązane są do opłacania podatku kościelnego. Osoby, które zgłaszają przynależność do jednej z oficjalnie zarejestrowanych w kraju gmin wyznaniowych (obowiązkowa rubryka w formularzu meldunkowym), obowiązane są opłacać corocznie podatek kościelny. Podatek kościelny opłaca się w wysokości 1% rocznych dochodów wyznawcy. Rezygnacja z opłacania tego podatku łączy się z wystąpieniem z kościoła/danej gminy wyznaniowej, a co za tym idzie rezygnacją ze

wszelkich związanych z przynależnością religijną sakramentów i posług (np.: chrzest, komunie, bierzmowanie, zawarcie związku małżeńskiego w kościele, pogrzeb czy pochówek).

Obowiązkowe jest zadeklarowanie wyznania lub jego braku. W przypadku zarejestrowania przynależności do jednej z oficjalnie zarejestrowanych gmin wyznaniowych obowiązek opłacania podatku kościelnego powstaje w momencie rejestracji wyznawcy i jest on corocznie przez niego opłacany na rzecz danej gminy wyznaniowej.

W przypadku zadeklarowania braku wyznania i przynależności do jakiegokolwiek gminy wyznaniowej obowiązek opłacania podatku kościelnego nie powstaje. Gdy wyznawca przestaje opłacać podatek kościelny, pociąga to za sobą wystąpienie z kościoła/gminy wyznaniowej. Osoba nieopłacająca w Austrii podatku kościelnego musi się liczyć z brakiem możliwości korzystania z usług oferowanych przez kościoły/ gminy wyznaniowe. Austriacka gmina wyznaniowa przekazuje również informację o wystąpieniu z kościoła do poprzedniej gminy wyznaniowej (w przypadku kościoła rzymsko-katolickiego do odpowiedniej diecezji w Polsce).

4.6. Podatki przy świadczeniu usług

Podatek dochodowy jest płacony w Polsce. VAT od świadczonej usługi powinien zapłacić austriacki odbiorca (importuje usługę) w ramach tzw. systemu reverse charge, co oznacza, że VAT płatny jest przez nabywcę usługi. Na fakturze trzeba koniecznie napisać, że usługa jest płatna przez nabywcę. Jeśli świadczy się usługę osobie fizycznej, to VAT nalicza usługodawca i odprowadza go do Finanzamt w Grazu.

4.7. Polsko-austriacka umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania

Dzięki umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej między Polską a Austrią unika się dwukrotnego opodatkowania tego samego dochodu w Polsce i Austrii.

W 2008 w Warszawie podpisany został Protokół o zmianie Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Austrii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i od majątku, sporządzonej w Wiedniu dnia 13 stycznia 2004r. Protokół przewiduje zmianę metody unikania podwójnego opodatkowania dochodów polskich rezydentów, osiągniętych w Austrii, z metody odliczenia proporcjonalnego na metodę wyłączenia z progresją.

Protokół wprowadza metodę wyłączenia z progresją, która polega na tym, że uzyskany za granicą dochód będzie zwolniony z opodatkowania w Polsce, przy czym do opodatkowania pozostałych dochodów osiągniętych w Polsce stosować się będzie stawka podatku wyliczoną dla całości dochodu (polskiego i zagranicznego).

Szczegółowe informacje wraz z praktycznymi przykładami znaleźć można w materiale przygotowanym przez Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Wiedniu: https://wien.trade.gov.pl/pl/Guide/article/detail,2387,Podwojne_opodatowanie_w_relacjach_Austria-Polska

Pełny tekst Umowy dostępny jest na stronie internetowej polskiego Ministerstwa Finansów: <http://www.przepisy.gofin.pl/przepisy,4,15,143,57,,20081010.umowa-miedzy-rzeczpospolita-polska-a-republika-austrii-w.html#P3559>

5. ŚWIADCZENIA SOCJALNE

Osobom przebywającym i pracującym w Austrii przysługuje szereg świadczeń socjalnych. W poniższym poradniku ograniczamy się do opisanego jedynie najistotniejszych zasiłków. Szczegółowe informacje również w j. polskim można znaleźć na stronie internetowej:

<http://sozialinfo.wien.gv.at/content/pl/10/Homepage.do>

5.1. Zasiłek rodzinny (*Familienbeihilfe*)

Zasiłek rodzinny w Austrii jest niezależny od dochodów ani okresu zatrudnienia. Zasadniczo prawo do zasiłku mają rodzice, których centrum interesów życiowych znajduje się na terytorium Austrii i których dzieci żyją z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym lub gdy w przeważającej mierze łożą oni na utrzymanie dziecka/dzieci.

W kręgu uprawnionych są:

- Obywatele Austrii.
- Obywatele UE/EOG.
- Obywatele państw trzecich przebywający w Austrii legalnie na podstawie długoterminowego prawa pobytu.
- Uznani uchodźcy i azylanci.

Prawo do zasiłku przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Dla starszych dzieci zasiłek przysługuje jedynie wtedy gdy kształcą się do wykonywania zawodu (szkoła zawodowa, praktyka, czeladnictwo). W przypadku dorosłych studiujących dzieci, prawo do zasiłku regulują odrębne zasady. Zasiłek wypłacany jest co do zasady matce prowadzącej gospodarstwo domowe, może ona jednak pisemnie zrezygnować z zasiłku na rzecz drugiego rodzica.

Wniosek o zasiłek składa się do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania urzędu skarbowego (Finanzamt). Urząd może zażądać wszelkich dokumentów potwierdzających

informacje zawarte we wniosku. W przypadku obywateli EU konieczne należy przedłożyć dokument potwierdzający legalny pobyt w Austrii (Anmeldebestätigung)

Zasiłek jest wypłacany zasadniczo 6 razy w roku, w dwumiesięcznych ratach. Dodatkowo we wrześniu wartość miesięcznego zasiłku rodzinnego jest wypłacana podwójnie (tzw. 13. zasiłek rodzinny). Wnioski składa się co roku i możliwe jest złożenie ich do 5 lat wstecz (po pięciu latach roszczenie dot. zasiłku przedawnia się). W praktyce zdarza się, że zasiłek jest wypłacany obywatelom UE ze znacznym opóźnieniem, nie jest to jednak zasada i wynika najczęściej z konieczności potwierdzenia danych zawartych we wniosku.

Wysokość miesięcznego zasiłku rodzinnego na każde dziecko w zależności od jego wieku wynosi odpowiednio:

Na każde dziecko	109,70 euro
Od miesiąca gdy dziecko skończy 3 lata	117,30 euro
Od miesiąca gdy dziecko skończy 10 lat	136,20 euro
Od miesiąca gdy dziecko skończy 19 lat	158,90 euro
W przypadku znacznej niepełnosprawności (od zasiłku opiekuńczego zostanie odliczone 60 euro)	+ 150,- euro

Miesięczna łączna suma zasiłku rodzinnego zwiększa się następująco:

- a.) dwoje dzieci, na każde dziecko przypada 6,7 euro
- b.) troje dzieci, na każde dziecko przypada 16,6 euro
- c.) czworo dzieci, na każde dziecko przypada 25,5 euro
- d.) pięcioro dzieci, na każde dziecko przypada 30,8 euro
- e.) sześcioro dzieci, na każde dziecko przypada 34,8 euro
- f.) siedmioro lub więcej dzieci, na każde dziecko przypada 50 euro

We wrześniu wraz z zasiłkiem rodzinnym zostanie przyznane na każde dziecko w wieku od 6 do 15 lat dofinansowanie w wysokości 100 euro ze względu na wydatki szkolne. W celu uzyskania wsparcia finansowego, nie jest wymagany żaden wniosek.

Dla pełnoletnich dzieci przyznawany jest zasiłek do 24 roku życia, jedynie wtedy, gdy kształcą się do wykonywania zawodu (po ukończeniu 25 roku życia obowiązują wyjątkowe regulacje). Dla dzieci pełnoletnich, które nie są zdolne do pracy nie obowiązują żadne granice wiekowe.

Złożenie wniosku o zasiłek rodzinny jest bezpłatne i można go złożyć do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania urzędu skarbowego (Finanzamt) lub drogą internetową.

Strona internetowa z dostępnym wnioskiem o zasiłek rodzinny:

<http://formulare.bmf.gv.at/service/formulare/inter-Steuern/pdfs/9999/Beih1.pdf>

5.2. Zasiłek dla bezrobotnych (*Arbeitslosengeld*)

Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiada osoba, która potrafi udokumentować wymagane, według przepisów ubezpieczenia dla bezrobotnych, minimum okresu zatrudnienia² i która, w czasie trwania pobierania zasiłku dla bezrobotnych, pozostaje do dyspozycji³ Urzędu Pośrednictwa Pracy (AMS). Wysokość jak i okres wypłacania powyższego świadczenia uzależnione są zarówno od czasokresu trwania stosunku pracy, wysokości otrzymywanego wynagrodzenia, jak również od wieku i sytuacji rodzinnej otrzymującego świadczenie.

Okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych zależy od długości okresów poprzedniego zatrudnienia i od wieku bezrobotnego i wynosi od 20 do 52 tygodni.

Okres pobierania zasiłku wynosi:

20 tygodni – okres minimalny,

30 tygodni – przy 3- letnim okresie zatrudnienia w ciągu 5 lat,

39 tygodni – po ukończeniu 40 lat oraz zatrudnieniu przez 6 lat w okresie ostatnich 10 lat,

52 tygodnie – po ukończeniu 50 lat oraz 9-letnim okresie zatrudnienia w ciągu ostatnich 15 lat.

Zasiłek jest wypłacany osobiście bezrobotnemu. Podczas pobierania zasiłku bezrobotny i pozostająca na jego utrzymaniu rodzina, objęci są ubezpieczeniem zdrowotnym.

W przypadku, gdy okres pobierania zasiłku się skończy, a bezrobotny nadal nie ma pracy, otrzymuje prawo do wypłaty pomocy socjalnej. W tym czasie nadal musi pozostawać do dyspozycji urzędu pracy.

Wysokość tej pomocy to 92 do 95% kwoty zasiłku dla bezrobotnych.

Podjęcie pracy musi być natychmiast zgłoszone w urzędzie pracy.

W wypadku udziału w szkoleniach organizowanych przez Urząd Pośrednictwa Pracy (AMS) okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych zostaje odpowiednio przedłużony (nie dotyczy zasiłku doraźnego – *Notstandshilfe*).

---

² 52 tygodnie legalnego, podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych na wypadek bezrobocia zatrudnienia, wykonywanego w ciągu ostatnich 2 lat od chwili złożenia wniosku o w/w. świadczenie.

³ Osoby, którym zostanie zaproponowane zatrudnienie, muszą mieć możliwość i być zdolne do jego podjęcia, wykazywać gotowość do pracy, oraz muszą być bezrobotne.

Osoby, które pobierają zasiłek na dziecko i jednocześnie starają się o otrzymanie świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, muszą pozostawać do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy (*AMS-Arbeitsmarktservice*). Konieczne jest udowodnienie posiadania możliwości zapewnienia dziecku odpowiedniej opieki.

Osoby bezrobotne muszą pozostawać - dotyczy to możliwości podjęcia zatrudnienia w normalnych godzinach pracy, w wymiarze 20 godzin tygodniowo - do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy (AMS) Dla bezrobotnych zajmujących się opieką nad dziećmi do 10 roku życia, lub nad dziećmi upośledzonymi wymóg opisanej powyżej dyspozycyjności zredukowano do 16 godzin normalnego tygodniowego zatrudnienia.

Warunki uzyskania zasiłku dla bezrobotnych w Austrii:

W Austrii prawo do zasiłku przysługuje osobom bezrobotnym, które:

- były zatrudnione przynajmniej przez 26 tygodni w ostatnich 12 miesiącach (dotyczy to bezrobotnych, którzy nie ukończyli 25 roku życia),
- były zatrudnione przynajmniej przez 52 tygodnie w ostatnich 24 miesiącach (dotyczy to bezrobotnych, którzy ukończyli 25 rok życia i rejestrują się po raz pierwszy),
- były zatrudnione przynajmniej przez 28 tygodni w ostatnich 12 miesiącach (dotyczy to pozostałych bezrobotnych).

Zasiłek dla bezrobotnych składa się z kwoty podstawowej i dodatków (w tym także dodatków

rodzinnych). Kwotą bazową jest 55% dotychczasowego dochodu netto bezrobotnego.

Dodatki rodzinne przysługują tylko w przypadku, gdy uprawnieni do nich członkowie rodziny zamieszkują na terenie Austrii.

5.3. Zasiłek doraźny (Notstandshilfe)

Prawo do otrzymania zasiłku doraźnego przysługuje bezrobotnym, których roszczenie do zasiłku dla bezrobotnych i świadczeń przedemerytalnych zostało już wyczerpane (w okresie 5 lat od wyczerpania roszczenia), pozostających do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy (AMS) i znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Wysokość zasiłku doraźnego wynosi 92% do 95% podstawy wymiaru zasiłku dla bezrobotnych, przy czym doliczane są dochody żyjącego z nim we wspólnym gospodarstwie domowym współmałżonka (konkubenta). W zależności od wieku, okresów zatrudnienia, liczby niepełnoletnich dzieci, lub innych dodatkowych obciążeń ustalone są tzw. dopuszczalne limity (Freigrenzen). Wspólny dochód osób żyjących w jednym gospodarstwie domowym nie może być niższy od urzędowo ustalonych stawek dla uzależnionego od potrzeb minimalnego zabezpieczenia kosztów utrzymania (Bedarfsorientierte Mindestsicherung – BMS).

Osoby, urodzone po 31.12.1954 i nie posiadające, ze względu na dochody partnera, prawa do pobierania zasiłku doraźnego (Notstandshilfe), pozostające jednakże (tak samo jak osoby otrzymujące wymieniony zasiłek) do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy, są **ubezpieczone zarówno od choroby, jak i emerytalnie.**

Jeżeli przed przyznaniem zasiłku doraźnego pobierany był przez okres 20 lub 30 tygodni zasiłek dla bezrobotnych, wysokość wymiaru dziennej podstawy zasiłku doraźnego zostaje, po upływie pół roku od jego przyznania, zredukowana. W przypadku pobierania zasiłku dla bezrobotnych przez okres 39 lub 52 tygodni wymieniona powyżej redukcja nie jest stosowana. Po ukończeniu przez bezrobotnego 45 roku życia wysokość wymiaru podstawy zasiłku doraźnego obliczana jest na podstawie najdłuższego okresu pobieranego przez niego zasiłku dla bezrobotnych.

5.4. Świadczenie przedemerytalne (*Pensionsvorschuss*)

Bezrobotni, którzy w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego wystąpili o przyznanie emerytury otrzymują świadczenie przedemerytalne (*Pensionsvorschuss*), jeżeli austriacki Zakład Ubezpieczeń Społecznych (*Pensionsversicherungsanstalt*) wystawi im zaświadczenie potwierdzające nabycie przez nich prawa do emerytury austriackiej, oświadczając równocześnie, iż wydanie decyzji przyznającej emeryturę nie nastąpi w przeciągu **2 miesięcy** (licząc od daty uprawniającej daną osobę do przejścia na emeryturę). Osoby, które złożyły wniosek o przyznanie im renty inwalidzkiej, lub renty z tytułu niezdolności do wykonywania zawodu otrzymują świadczenie przedemerytalne (*Pensionsvorschuss*), jeśli austriacki Zakład Ubezpieczeń Społecznych (*Pensionsversicherungsanstalt*) wystawi im zaświadczenie potwierdzające ich niezdolność do wykonywania pracy i potwierdzi ich szansę na otrzymanie jednego z w/w świadczeń, oświadczając jednocześnie, iż z wydaniem decyzji nie można się liczyć w przeciągu **2 miesięcy** od daty uprawniającej daną osobę do przejścia na rentę. Świadczenie przedemerytalne wypłacane jest w wysokości należnego zasiłku dla bezrobotnych, lub zasiłku doraźnego, nie może ono jednak przekroczyć dziennie 1/30 średnio przewidywalnej stawki przyszłej emerytury. Wynosi ona dla emerytury € 36,67, a dla renty inwalidzkiej € 30,07 dziennie. Jeżeli wysokość emerytury jest znana i wynosi mniej, podane powyżej stawki zostają odpowiednio obniżone.

W przypadku przyznania emerytury suma otrzymanego świadczenia przedemerytalnego zostaje odliczona od przysługującej nadpłaty emerytury i zwrócona Urzędowi Pośrednictwa Pracy. W razie otrzymania decyzji odmownej nie przysługuje żadna nadpłata do przysługującego wyższego zasiłku dla bezrobotnych lub zasiłku doraźnego.

W czasie pobierania świadczenia przedemerytalnego dopuszczalny jest, nie przekraczający 3 miesięcy, pobyt za granicą. Świadczenie przedemerytalne przysługuje także w trakcie pobytu w szpitalu, nawet w wypadku braku uprawnień do zasiłku chorobowego.

5.5. Zasiłek przejściowy (*Übergangsgeld*)

Zasiłek przejściowy wypłacany jest w celu przetrwania okresu oczekiwania na decyzję o przyznaniu świadczenia emerytalnego i przysługuje osobom, które w przeciągu ostatnich **15 miesięcy** były co najmniej przez **52 tygodnie** bezrobotne i pomimo intensywnych starań nie znalazły miejsca stałego zatrudnienia. Przesłankami uprawniającymi do tego roszczenia są: nabycie prawa do zasiłku dla bezrobotnych, oraz udokumentowane, objęte składkami ubezpieczeniowymi na wypadek bezrobocia **15-letnie zatrudnienie w ciągu ostatnich 25 lat**. Dolna granica wieku wynosi dla kobiet – **56,5 lat**, a dla mężczyzn **61,5 lat**. Z uwagi na stopniowe podnoszenie granicy wieku, od którego można skorzystać z omawianego świadczenia, przesuwana się ona z każdym rokiem do tyłu. Omawiana powyżej regulacja prawna przewidziana jest **do kwietnia 2015**. W konkretnych przypadkach polecamy zasięgnięcie indywidualnej porady u doradcy.

Podania o przyznanie powyższych świadczeń należy składać w regionalnych Urzędach Pośrednictwa Pracy (*regionale Geschäftsstelle des AMS*). Poza tym istnieje obowiązek niezwłocznego, najpóźniej przed upływem jednego tygodnia, informowania Urzędu Pośrednictwa Pracy o wszystkich istotnych zmianach dotyczących np. sytuacji ekonomicznej, przebywania na zwolnieniu lekarskim, zmiany miejsca zamieszkania, pobytu za granicą itd. Niedotrzymanie wyznaczonych terminów kontrolnych, jak również odmówienie przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia, lub szkolenia może spowodować utratę otrzymywanego świadczenia.

W trakcie pobytu za granicą, albo po zakończeniu pobierania przysługującego świadczenia, ochrona zdrowotna działa jeszcze przez okres następnych 6 tygodni, jeżeli ubezpieczenie zdrowotne obowiązywało (trwało) nieprzerwanie przez 6 tygodni, albo przez okres co najmniej 26 tygodni w ciągu ostatniego roku.

6. SZCZEPIENIA, SŁUŻBA ZDROWIA

6.1. Szczepienia

Nie istnieją zagrożenia sanitarno-epidemiologiczne, nie ma problemów z dostępem do opieki medycznej. Katalog szczepień obowiązkowych jest zbliżony do polskiego. Można rozważyć dodatkowe szczepienia przeciwko chorobom przenoszonym przez kleszcze.

6.2. Ubezpieczenie przy pobytach turystycznych

Polisy polskich towarzystw ubezpieczeniowych honoruje się w zakresie, w jakim zostały zawarte. W Austrii nie ma obowiązku ubezpieczeń osobowych, jednak ze względu na bardzo wysokie koszty leczenia i pobytu w szpitalu zalecane jest wykupienie polisy ubezpieczenia zdrowotnego, które pokrywa koszty ewentualnego leczenia szpitalnego, transportu z miejsca wypadku do szpitala, jak i transportu chorego do Polski. Osoba nie mająca odpowiedniego ubezpieczenia obejmującego koszty transportu musi liczyć się ze szczególnie wysokimi, idącymi w tysiące euro, kosztami, które nie są finansowane przez NFZ.

Osoby opłacające składki na NFZ mają prawo do skorzystania w Austrii z opieki medycznej w ramach ubezpieczenia w gabinetach lekarskich, które mają podpisaną umowę z kasą chorych. Należy przy tym pamiętać, że nie każdy rodzaj pomocy medycznej jest dostępny w ramach ubezpieczenia NFZ – m.in. osoby, które nie mają odpowiednich ubezpieczeń, będą obciążane kosztami tzw. akcji ratunkowych (przyjazd karetki, dowóz do szpitala itp.). Udając się do lekarza lub szpitala, należy mieć dokument potwierdzający fakt ubezpieczenia: Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego – EKUZ (w przypadku wyjazdów turystycznych) lub odpowiedni formularz typu E, który należy pobrać przed wyjazdem z Polski z właściwego oddziału NFZ (w przypadku oddelegowania czy pracy). Przed wizytą u lekarza należy taki formularz zarejestrować w kasie chorych (Gebietskrankenkasse), która wyda zaświadczenie o prawie do nieodpłatnej pomocy medycznej. W przypadku EKUZ przysługuje jednak ograniczony zakres świadczeń zdrowotnych: są to tylko świadczenia niezbędne z medycznego punktu widzenia (najczęściej dla uniknięcia sytuacji, w której

byłoby się zmuszonym do powrotu do Polski w celu uzyskania niezbędnej pomocy medycznej).

W Austrii trzeba się liczyć z obowiązkiem opłacenia gotówką 10-15 EUR za każdy dzień pobytu w szpitalu. W przypadku nieposiadania ubezpieczenia zdrowotnego koszty wizyty lekarskiej lub pobytu w szpitalu muszą być opłacone na miejscu. Orientacyjna cena standardowej wizyty lekarskiej wynosi ok. 40-50 EUR, cena jednej doby pobytu w szpitalu (bez kosztów badań, zabiegów i operacji) - od 750 EUR. W przypadku osób posiadających Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego koszty wizyty u lekarza lub pobytu w szpitalu rozliczane są przez lekarza lub szpital za pośrednictwem austriackiej kasy chorych bezpośrednio z NFZ. Należy jednak pamiętać, że może być konieczny zakup na własny koszt leków lub innych świadczeń nie objętych refundacją w ramach Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (w celu uzyskania szczegółowych informacji na ten temat prosimy o skontaktowanie się z NFZ www.nfz.gov.pl).

7. SZKOŁA W AUSTRII

7.1. Organizacja systemu szkolnictwa

System szkolnictwa w Austrii pozostaje pod nadzorem państwa. Decyzje w sprawach dotyczących edukacji należą przede wszystkim do Ministerstwa Edukacji i Kobiet (Bundesministerium für Bildung und Frauen), Minoritenplatz 5, 1014 Wien, Tel.+431/531 20 0, <https://www.bmbf.gv.at>

W Austrii edukacja jest obowiązkowa od 6 do 15 roku życia. Wszystkie dzieci, które przebywają na terenie Austrii przez przynajmniej 1 semestr, objęte są obowiązkiem szkolnym. Obowiązek szkolny (*Unterrichtspflicht*) w Austrii zaczyna się od 6 roku życia. Zapisy do większości szkół w Austrii trwają w lutym i marcu. Wcześniej dzieci mogą chodzić do przedszkola (*Kindergarten*) lub na rok przed rozpoczęciem normalnej szkoły chodzić do tzw. *Vorschule*. Obowiązek szkolny kończy się po 9 latach nauki. W 2009 roku wprowadzono w Wiedniu obowiązkową „zerówkę”, czyli rok w przedszkolu mający przygotować do edukacji szkolnej. Zeby zapisać dziecko do szkoły rodzic powinien osobiście stawić się w szkole z dzieckiem na rozmowę kwalifikacyjną. Wymagane dokumenty:

- meldunek (*Meldezettel*),
- świadectwo urodzenia (*Geburtsurkunde*),
- poświadczenie obywatelstwa (*Staatsbürgerschaftsnachweis*),
- numer ubezpieczenia (*Sozialversicherungsnummer*) oraz
- poświadczenie o wyznaniu religijnym (*Religionnachweis*).

W szkołach podstawowych, ogólnokształcących szkołach średnich i szkołach politechnicznych prowadzone są zajęcia wyrównawcze dla przybyłych do Austrii dzieci, które nie mówią jeszcze po niemiecku.

Szkolnictwo podzielone jest na 3 etapy nauki:

- **1 etap /Volksschule/** - jest to szkoła podstawowa, uczęszczają dzieci, które ukończyły 6 lat, nauka trwa 4 lata;

Po zakończeniu szkoły podstawowej po określeniu zdolności ucznia i ustaleniu drogi dalszej edukacji uczniowie mogą wybrać średnią szkołę ogólnokształcącą (AHS *Allgemeinbildende Höhere Schule*) lub szkołę główną (*Hauptschule*)

- **2 etap** - jest to system szkół średnich podzielonych na dwa poziomy:

a) niższe szkoły średnie */Hauptschule/*. Trwają one 4 lata i ich zadaniem jest nauka konkretnego zawodu. Najlepsi uczniowie mają możliwość w czasie trwania nauki przeniesienia się do AHS.

b) średnia szkoła ogólnokształcąca (AHS). Trwają one 8 lat, ich edukacja jest zakończona egzaminem maturalnym, który składa się z 3-4 egzaminów pisemnych i ustnych. Matura w Austrii oznacza to samo, co przyjęcie na studia.

- **3 etap** - szkoły wyższe, które dzielą się na:

a) uniwersytety tradycyjne,

b) uniwersytety artystyczne,

c) wyższe szkoły zawodowe.

W zasadzie nie ma egzaminów wstępnych, brane są pod uwagę świadectwa maturalne, ale na niektórych kierunkach wyznaczane są egzaminy dopuszczające lub testy predyspozycji. Polska matura jest uznawana, podobnie jak zdany już egzamin na polską uczelnię (w przypadku chęci przeniesienia się). Wymagana jest znajomość języka niemieckiego (certyfikat: Zertifikat Deutsch lub Zentrale Oberstufenprüfung), dokument tożsamości (paszport, dowód osobisty), świadectwo dojrzałości oraz świadectwo ukończenia ostatniego roku szkoły w oryginale z tłumaczeniem przysięgłym. (*opr. T. O.*)

7.2. Nauczanie języka polskiego w austriackich szkołach państwowych

W Austrii istnieje możliwość nauki języka polskiego austriackich szkołach państwowych jako program fakultatywny w ramach szkolnictwa obowiązkowego. Program jest prowadzony w 32 punktach (szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach średnich).

Wiedeń – 3 nauczycielki (p.Dagmara Miedzińska, polnisch.unterricht@gmx.at, tel.+43/676 566 82 63, p.Halina Kubisiak, tel. +43/699 100 51 823, p.Barbara Niemirowicz, tel. +43/699 118 78 590,

Dolna Austria – nauczycielka p.Marzanna Danek-Hnelozub, tel.+432235/43 085,

- **Górna Austria** – nauczycielka p.Małgorata Szczerek, tel.+43/699 106 602 88,
- **Graz (Styria)** – nauczycielka p.Marlena Zahubień, tel.+43/676 365 51 43,
- **Burgenland** – nauczycielka p.Marzanna Danek-Hnelozub, Tel.+43/2235/43 085.

Nauka odbywa się na zasadzie dobrowolności i jest bezpłatna, wynagrodzenie nauczycieli oraz zakup podręczników są finansowane przez austriackie ministerstwo edukacji. Wymiar zajęć z nauki języka ojczystego wynosi od 2 do 6 godzin tygodniowo, najczęściej są to dodatkowe godziny nauki po południu. Zajęcia prowadzone są w formie nieobowiązkowych ćwiczeń lub jako przedmiot nadobowiązkowy. W przypadku formy nieobowiązkowych ćwiczeń w świadectwie szkolnym na koniec roku odnotowany jest tylko fakt uczestniczenia w zajęciach bez oceny. Natomiast w przypadku formy zajęć jako przedmiot nadobowiązkowy w świadectwie szkolnym, odnotowywany jest fakt uczestniczenia w zajęciach wraz z oceną. Blizsze informacje można otrzymać w dyrekcjach szkół, do których uczęszczają dzieci.

Od 2008 roku istnieje możliwość zdawania matury z języka polskiego jako języka obcego (kontakt p.Dagmara Miedzińska, polnisch.unterricht@gmx.at, tel. +43/ 676 566 82 63).

Ponadto w Karyntii i Tyrolu prowadzone są tzw. „szkółki niedzielne” języka polskiego:

- w Klagenfurcie - nauczycielka p.Katarzyna Kubiak-Jansche, tel.+43/664 204 78 71,
- w Innsbrucku - nauczycielka p.Katarzyna Trenkwaldler-Sobiecka, tel.+43/650 206 97 91.

Od 2008 roku w Wiedniu działa Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej im. Wojciecha Korfańskiego w Katowicach, posiadający uprawnienia do prowadzenia w języku polskim studiów wyższych na terenie Austrii na 3 kierunkach:

- Stosunki międzynarodowe,
- Administracja,
- Zarządzanie,

oraz studia podyplomowe na kierunku : Międzynarodowe Studia Menedżerskie,

Kontakt: Pani Marta Adamczyk- Kierownik Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Wiedniu, tel.+48 607 107 490, strona: www.gwsh.pl

7.3. Szkolny Punkt Konsultacyjny

Szkolny Punkt Konsultacyjny im. Jana III Sobieskiego przy Ambasadzie RP w Wiedniu – Punkt pracuje od 1979 roku w systemie kształcenia uzupełniającego w zakresie języka polskiego, historii Polski, wiedzy obywatelskiej i geografii Polski oraz kształcenia zintegrowanego w klasach młodszych. Nauka odbywa się jeden raz w tygodniu po południu lub w soboty (dla dzieci młodszych). Nauczanie jest bezpłatne.

Przy zapisie należy złożyć:

- zaświadczenie potwierdzające realizację przez dziecko obowiązku szkolnego w Austrii

- kopię dokumentu tożsamości dziecka oraz rodzica lub opiekuna, (wymagany jest numer PESEL dziecka lub w przypadku posiadania obcego obywatelstwa numer paszportu)
- kopię zameldowania,
- wypełnioną ankietę, która można otrzymać w szkole lub na stronie internetowej,
- osoby zainteresowane nauką religii składają dodatkowo deklarację w tej sprawie przy zapisie lub na początku września.

Adres: Kollegium Kalksburg, 1230 Wien, Promenadeweg 3 III piętro,

tel. +431/888 41 58 181,

fax +431 888 41 58 60

e-mail : dyrektor@szkolapolska.org

www.szkolapolska.org

Dodatkowa broszura na temat możliwości nauki języka polskiego w Austrii:

<http://www.kosciol.at/wp-content/uploads/2014/06/ULOTKA.pdf>

8. INFORMACJE DLA KIEROWCÓW I POSIADACZY SAMOCHODÓW

8.1. Obowiązek przerejestrowania samochodu

W przypadku zameldowania się na pobyt stały na terytorium Austrii (Hauptwohnsitz) właściciel może używać polskich tablic jedynie przez miesiąc.

Po upływie wskazanego wyżej czasu samochód musi zostać zarejestrowany i ubezpieczony w Austrii. Istnieje również konieczność opłacenia podatku ekologicznego (NoVA).

Tablice należy oddać w austriackim urzędzie rejestracyjnym (Zulassungbehörde) gdzie, po uzyskaniu austriackiej rejestracji, można uzyskać tablice rejestracyjne

Używanie samochodu z polskimi tablicami na terytorium Austrii jest możliwe maksymalnie do 1 roku - o ile właściciel pojazdu nie ma stałego miejsca pobytu w Austrii (Hauptwohnsitz).

Adresy urzędów rejestracyjnych znaleźć można na stronie:

<http://www.vvo.at/kfz-zulassungsstellenauskunft/4.html>

8.2. Podstawowe zasady dot. korzystania z samochodu i dróg w Austrii

- Polskie prawo jazdy uprawnia do prowadzenia pojazdu w Austrii. Samochód należy oznaczyć znakiem wyróżniającym w ruchu międzynarodowym kraju, w którym jest on zarejestrowany, o ile oznaczenie takie nie jest umieszczone na tablicach rejestracyjnych. (dla Polski **plakietka PL**). Międzynarodowe prawo jazdy nie jest obowiązkowe, jednak

osoby planujące osiedlenie się w Austrii powinny rozważyć wymianę polskiego prawa jazdy na austriackie ze względów praktycznych – w przypadku utraty procedura uzyskania duplikatu prawa jazdy jest szybsza i nie wymaga wyjazdu do urzędu w Polsce.

- Osoby, które nie ukończyły 18. roku życia, nie mogą prowadzić pojazdów mechanicznych, nawet jeśli mają prawo jazdy.
- W przypadku poruszania się pożyczonym samochodem zaleca się posiadanie **pisemnego upoważnienia do użytkowania pojazdu** przez jego właściciela (poświadczonego urzędowo lub notarialnie i przetłumaczonego na język niemiecki) albo upoważnienia sporządzonego na stosownym druku (dostępne w PZMOT).
- Na autostradach i drogach szybkiego ruchu bezwzględnie wymagana jest tzw. **winieta**, czyli nalepka potwierdzająca wniesienie opłaty za korzystanie z płatnych dróg.

Ceny winiet w 2014 r. wynoszą:

Winiетки edycji 2014 Okres ważności // rodzaj pojazdu	10-dniowa (ważna 10 dni łącznie z datą zaznaczoną na winietce)	2-miesięczna (ważna od daty zaznaczonej na winietce do końca dnia tej samej daty kolejnego drugiego miesiąca. Jeśli takiej daty nie ma w tym miesiącu to winietka jest ważna do końca dnia ostatniego miesiąca)	1-rocznia od 01.12.13 do 31.01.15
- motocykl	4,90 Euro (33,00 PLN)	12,40 Euro (67,50 PLN)	32,90 Euro -
- samochód osobowy, samochód osobowy z typową przyczepą campingową 1- lub 2-osioową, inne pojazdy do 3,5 tony	8,50 Euro (50,00 PLN)	24,80 Euro (124,00 PLN)	82,70 Euro (387,50 PLN)

Ceny w PLN ważne od 01.07.2014 w strukturze PZM. W cenie winiety polska marża handlowa 9.50 z VAT.

Przejazd autostradami i drogami ruchu szybkiego jest płatna w formie winietek. Wysokość opłat zależy od rodzaju pojazdu i okresu pobytu na terytorium Austrii. Winiетки obowiązują na drogach:

AUTOSTRADY	A11 Karawanken Autobahn	S4 Mattersburger
A1 West-Autobahn	A12 Inntal Autobahn	S5 Stockerauer
A2 Sud-Autobahn	A14 Rheintal Autobahn	S6 Semmering
A3 Sud-Ost Autobahn	A21 Wiener Aussering Autobahn	S16 Arlberg
A4 Ost Autobahn	A22 Donauufer Autobahn	S18 Bodensee
A5 Węzeł Eibesbrunn - Schrick	A23 Sud-Ost Tangente	S31 Burgenland
A6 Nordost Autobahn (Wiedeń-Bratysława)	A25 Linzer Autobahn	S33 Kremser
A7 Muhlkreis Autobahn		S34 Traisental
A8 Innkreis Autobahn	DROGI EKSPRESOWE	S35 Bruckner
A9 Pyhrn Autobahn	S1 Aussenring Schnellstrasse	S36 Murtal

Uwaga: Przyczepy campingowe lub pod łożź, ciągnięte przez pojazd o maksymalnym ciężarze całkowitym do 3,5 tony nie potrzebują dodatkowej winietki ani Go-Box'u. Wystarczy ważna, prawidłowo naklejona winietka na pojeździe ciągnącym.

Uwaga: Obowiązek wykupienia winietki dotyczy wszystkich kierowców podróżujących pojazdami o maks. ciężarze całkowitym do 3,5 tony (motocykle, samochody osobowe, pojazdy campingowe). Obowiązkiem posiadania winiety jest ruch po autostradach i drogach ruchu szybkiego. Wyjątek stanowią odcinki dróg wysokogórskich (tunele, przełęcze), za przejazd którymi uiszczą się dodatkowe opłaty.

Winiętkę należy nakleić na przedniej szybie pod lusterkiem lub z boku, po stronie kierowcy, na tej wysokości co winietka naklejona pod lusterkiem.

Brak winietki, na autostradzie lub drodze ruchu szybkiego karany jest mandatem w wysokości 215 Euro+ koszt wykupienia winietki.

Na terytorium Austrii winietki można nabyć w biurach automobilklubu austriackiego (OAMTC), urzędach pocztowych, kioskach, na stacjach benzynowych oraz w punktach pobierania opłat drogowych. Winiętki, przy których wskazana jest cena złotowa (PLN) są do nabycia w Polsce - w biurach turystyki PZM i delegaturach granicznych PZM lub bezpośrednio **PZM Sklep**. Ceny w PLN zawierają marżę handlową z VAT.

W związku z oddaniem do ruchu drugiego przejazdu w tunelu Pfänder z dniem **04.07.2013** został zniesiony obowiązek posiadania dodatkowej winietki „korytarzowej” dla pojazdów do 3,5 tony. Tunel będzie przejezdny drogami:

- A14 na trasie Horbranz – Hohenems, i
- L190 na trasie Bregenz - Lochau

Powyższe drogi objęte są obowiązkiem posiadaniem czasowej winietki (10-dniowej, 2-miesięcznej lub rocznej).

Niezależnie od posiadania winietki dodatkowe opłaty pobierane są za przejazd tunelami i drogami wysokogórskimi:

- tunel **Arlberg** (na **S16** - pomiędzy Tyrolem a Vorarlberg - z St. Anton do Langen)
- tunel **Felbertauern** na drodze **B108**, czynny cały rok. Łączy region Kitzbühel z Tyrolem wsch. umożliwiając szybkie połączenie północ-południe np. z Monachium do Włoch i Słowenii
- tunel **Karawanken** na **A11**, łączy Austrię (St. Jacob) ze Słowenią (Jesenice)
- tunele: **Tauern** na odcinku Flachauwinkel - Zederhaus i **Katschberg** na odcinku St. Michael - Rennweg na autostradzie **Tauernautobahn (A10)**
- tunele: **Gleinalm**: St. Michael - Ubelbach i **Bosruck**: Spital a. Pyhrn - Ardning na autostradzie **Pyhrn (A9)**
- autostrada **Brenner (A13)** - pomiędzy Tyrolem i Włochami)
- droga wysokoalpejska **Gerlos** (pomiędzy Salzburgiem i Tyrolem)
- droga wysokoalpejska **Grossglockner**, czynna od maja do października
- droga wysokoalpejska **Silvretta** (Vorarlberg) zamknięta w zimie na odcinku Galtür -

Partenen; zakaz ruchu dla pojazdów z przyczepami

- droga wysokoalpejska **Timmelsjoch** z Imst (A) do Merano (Włochy)

Dokładna wysokość opłat dostępna na stronach klubowych.

Uwaga: wymiana uszkodzonych winietek 1-rocznych*) w przypadku:

a) naprawy szyby przedniej wymaganymi dokumentami są:

- zerwana oryginalna winieta wraz z dolnym odcinkiem winiety

- kopia rachunku z warsztatu

b) szkody całkowitej wymaganymi dokumentami są:

- odklejona oryginalna winieta roczna razem z dolnym odcinkiem winiety,

- kopia potwierdzenia szkody całkowitej lub potwierdzenia złomowania, wystawiona przez zakład specjalistyczny.

*) stosuje się tylko pod warunkiem, że nie ma roszczenia w odniesieniu do osób trzecich

Winiety zastępcze można otrzymać w następujących miejscach:

- ASFINAG Maut Service GmbH, Alpenstrasse 94, 5020 Salzburg

- punktach OAMTC i ARBO w całej Austrii (płatne dla osób niebędących członkami wym.organizacji)

- opłat firmy ASFINAG

- ASFINAG Service Center (A13 przełęcz Brenner)

- sprzedaży na punktach granicznych Horbranz, Kiefersfelden, Walserberg i Suben.

Jeżeli na podstawie ww.przypadków już została wykupiona winieta zastępcza, to również w tym wypadku zwrot kosztów jest możliwy. Lista druków niezbędnych w tym celu oraz dalsze informacje dot.wymiany winiety znajdują się na

stronie <http://www.asfinag.at/index.php?idtopic=268> (w jęz.niemieckim)

TRANSPORT HANDLOWY

Dla pojazdów powyżej 3,5 tony obowiązuje elektroniczny system poboru opłat drogowych. Bliższe dane o systemie i niezbędnym do niego wyposażeniu znajdują się na stronach: www.go-maut.at oraz www.asfinag.at

- Turyści poruszający się samochodami powinni liczyć się z drobiazgowymi kontrolami stanu technicznego pojazdów (szczególnie ważne: ogumienie, hamulce oraz **posiadanie apteczki, trójkąta ostrzegawczego oraz odbłaskowej kamizelki**, a w zimie także łańcuchów). Za zły stan techniczny pojazdu lub brak podstawowego wyposażenia grożą **wysokie mandaty** lub **zatrzymanie tablic rejestracyjnych**, a nawet **samochodu**.
- **Policja bardzo rygorystycznie kontroluje stan techniczny pojazdów**. W przypadku stwierdzenia poważnych usterek samochodu należy liczyć się z zatrzymaniem dowodu rejestracyjnego i wysoką karą pieniężną (od kilkuset Euro wzwyż), a także z obciążeniem kierowcy kosztami odholowania pojazdu do warsztatu, kosztami przeprowadzonego badania technicznego i innymi opłatami administracyjnymi, wraz z opłatą za pracę służb publicznych przy usuwaniu szkód w środowisku naturalnym, powstałych np. wskutek wycieku płynów z silnika. Podobne konsekwencje mogą spotkać kierowcę za samodzielnie wykonywaną naprawę pojazdu w miejscu, gdzie nie jest to dozwolone (np.

na autostradach). Naprawy należy dokonywać tylko w miejscach do tego wyznaczonych, tzn. w warsztatach. Z uwagi na ograniczone możliwości samodzielnego wykonywania napraw pojazdu oraz wysokie koszty napraw w specjalistycznych warsztatach zaleca się wykupienie stosownej polisy ubezpieczeniowej oraz książeczki MPS (Międzynarodowej Pomocy Samochodowej).

- Rygorystycznie egzekwowany jest **obowiązek przestrzegania ograniczenia prędkości** na drogach (dozwolona prędkość na obszarze zabudowanym wynosi 50 km/godz., poza obszarem zabudowanym – 100 km/godz., na autostradach – 130 km/godz.).
- Egzekwowany jest **obowiązek zapinania pasów bezpieczeństwa** na wszystkich siedzeniach samochodu.
- Dopuszczalna zawartość alkoholu we krwi wynosi 0,5 promila. Kierowców komunikacji publicznej, kierowców ciężarówek oraz niedoświadczonych kierowców tj. posiadających prawo jazdy przez mniej niż 2 lata i w okresie próbnym obowiązuje specjalny limit zawartości alkoholu we krwi, wynoszący 0,1 promila.

Kary za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości:

Zawartość alkoholu we krwi	0,5 promila do 0,79 promila	0,8 promila do 1,19 promila	1,2 promila do 1,59 promila	Ponad 1,6 promila lub w razie odmowy poddania się badaniu
Grzywna (w euro)	300-3700	800-3700	1200-4400	1600-5900
Zawieszenie prawa jazdy	Do 3 tygodni	4 tygodnie	Minimum 4 miesiące	Minimum 6 miesięcy
Inne		Wpis do rejestru skazanych	Wpis do rejestru skazanych	Wpis do rejestru skazanych
		Wzrost składki ubezpieczeniowej	Wzrost składki ubezpieczeniowej	Wzrost składki ubezpieczeniowej
			Obowiązkowy specjalny kurs	Obowiązkowy specjalny kurs
				Dodatkowy test psychologiczny dot. zdolności do prowadzenia pojazdu

W przypadku drugiego i trzeciego zatrzymania z powodu prowadzenia w stanie nietrzeźwości w ciągu 12 miesięcy wyraźnie wzrasta wysokość grzywny oraz ulega wydłużeniu okres zawieszenia prawa jazdy. Średnia płaca w Austrii wyniosła ok. 1885 euro netto.

- Prawo austriackie zawiera określony katalog wykroczeń drogowych i wysokości kar za każde z nich. W wielu przypadkach określona jest jedynie górna i dolna granica kary. **W związku z tym podejmowanie przez kierowcę dyskusji z policją drogową na temat wysokości mandatu nałożonego za wykroczenie jest bezcelowe i ma zwykle odwrotne skutki – policjant może wtedy podnieść karę do określonego w przepisach limitu.** Odmowa przyjęcia mandatu na miejscu wiąże się zawsze ze skierowaniem sprawy na drogę administracyjną. Należy wtedy zapłacić zabezpieczenie na poczet ewentualnej kary (kilkaset euro) w zamian uzyskuje się prawo

do odwołania się od decyzji o mandacie do najbliższego organu nadzorującego pracę policji (najczęściej urząd gminy – Bezirks Hauptmannschaft).

Uwaga!

Przyjęcie i zapłacenie mandatu zamyka drogę odwoławczą. W ramach kontroli drogowej skrupulatnie sprawdzane jest prawo jazdy i dokumenty pojazdu. Stwierdzenie w dokumentach jakichkolwiek nieczytelności, uszkodzeń, poprawek lub przeróbek powoduje najczęściej zatrzymanie dokumentów i samochodu oraz wdrożenie postępowania wyjaśniającego, przy czym kierowca z reguły obciążany jest kosztami, jakie z tego wynikają (holowanie, parkowanie itd.).

- Obywatele polscy podróżujący samochodem są obowiązani mieć ważny **dowód krajowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej na samochód** (a dodatkowo na przyczepę, jeśli z nią podróżują). Dlatego też, z przyczyn praktycznych, zaleca się posiadanie „Zielonej Karty” jako oczywistego dowodu ubezpieczenia samochodu w kraju. Polisy polskich towarzystw ubezpieczeniowych w zakresie ubezpieczeń komunikacyjnych są w Austrii w pełni uznawane.

Dodatkowe informacje dla kierowców można znaleźć na stronie internetowej: www.oeamtc.at

9. PRZYDATNE INFORMACJE I ADRESY

9.1. Przepisy celne

Zgodne z normą unijną. Turystów obowiązują ograniczenia ilościowe dotyczące wwozu towarów przeznaczonych do osobistego użytku i nie podlegających odsprzedaży. Określenie „do użytku osobistego” obejmuje przeznaczenie przewożonych towarów na prezenty, lecz ich sprzedaż jest naruszeniem prawa i grozi ich konfiskatą oraz dodatkową karą. Przewożone towary uznaje się za przeznaczone „do użytku osobistego”, jeżeli nie przekraczają określonych ilości.

Ilości dozwolone do wwiezienia do Austrii bez cła z krajów członkowskich UE, na potrzeby własne:

- 800 sztuk   Papierosy
- 400 sztuk   Małe cygara (maksymalna waga 3 gramy/szt)
- 200 sztuk   Cygara normalnej wielkości
- 1 kilogram   Tabaka
- 10 litrów   Wyroby spirytusowe
- 20 litrów   Inne napoje alkoholowe niż piwo, wino musujące lub wino 22% obj.

90 litrów Wino (w tym max 60 litrów wina musującego)

110 litrów Piwo

9.2. Bezpieczeństwo

Nie ma szczególnego zagrożenia przestępczością, zdarzają się jednak kradzieże pieniędzy i dokumentów (zwłaszcza w większych miastach).

Każdy kto padnie ofiarą przestępstwa – powinien wezwać lub zgłosić się na policję (tel. **133**). Należy zadbać o sporządzenie protokołu zdarzenia. W razie wypadku lub konieczności uzyskania pomocy lekarskiej – należy wezwać pierwszą pomoc medyczną (tel. **144**).

9.3. Bezdomność

Bezdomni, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji mogą zgłosić się po pomoc do organizacji charytatywnych działających na terytorium Austrii. W Wiedniu są to przede wszystkim noclegownie i jadalnie Caritas Austria oraz organizacji Vinzi.

Adresy wybranych noclegowni w Wiedniu:

VinziPort - Rennweg 89A 1030 Wien, <http://www.vinzi.at/de/vinziport-wien/>

VinziRast - Wilhelmstraße 10, 1120 Wien, <http://www.vinzirast.at/>

9.4. Święta w Austrii

W niedziele i święta sklepy w Austrii są zamknięte.

USTAWOWE DNI ŚWIĄTECZNE W AUSTRII

2014:

01 stycznia	Nowy Rok
06 stycznia	Trzech Króli
21 kwietnia	Poniedziałek Wielkanocny
01 maja	Święto Państwowe
29 maja	Wniebowstąpienie Pańskie

9 czerwca	Poniedziałek Zielonych Świątek
19 czerwca	Boże Ciało
15 sierpnia	Wniebowzięcie NMP
26 października	Święto Narodowe
01 listopada	Wszystkich Świętych
08 grudnia	Niepokalane Poczęcie NMP
25 grudnia	Boże Narodzenie
26 grudnia	Św. Szczepana

2015:

01 stycznia	Nowy Rok
06 stycznia	Trzech Króli
06 kwietnia	Poniedziałek Wielkanocny
01 maja	Święto Państwowe
14 maja	Wniebowstąpienie Pańskie
25 maja	Poniedziałek Zielonych Świątek
04 czerwca	Boże Ciało
15 sierpnia	Wniebowzięcie NMP
26 października	Święto Narodowe
01 listopada	Wszystkich Świętych
08 grudnia	Niepokalane Poczęcie NMP
25 grudnia	Boże Narodzenie
26 grudnia	Św. Szczepana

Urzędy w Austrii są otwarte od poniedziałku do piątku, przy czym godziny ich otwarcia są różne. Większość urzędów przyjmuje interesantów od 8.00 do 15.00. We czwartki niektóre urzędy czynne są dłużej.

10. Urzędy Pośrednictwa Pracy na terenie całej Austrii

Arbeitsmarktservice AMS w Wiedniu

Arbeitsmarktservice Wien Landesgeschäftsstelle

Landstraßer Hauptstraße 55-57 1030 Wien

Tel: +43 1 87871 **Pozostałe Urzędy Pośrednictwa Pracy:**

file://server01/Users/student/Documents/Downloads/oddzialy_ams_w_austrii.pdf
<http://www.ams.at/service-arbeitsuchende/arbeitsuche/geschaeftsstellen/adresen>

10.1. Użyteczne strony internetowe w języku niemieckim

Przewodnik po urzędach w Austrii	www.help.gv.at
Strona internetowa miasta Wiednia	www.wien.gv.at
Ministerstwo Nauki, Badań i Gospodarki	http://www.bmwf.gv.at/Seiten/default.aspx
Federalne Ministerstwo Finansów	www.bmf.gv.at
Austriacka Baza Aktów Prawnych	www.ris.bka.gv.at
Austriacka Izba Lekarska	www.aerztekammer.at

10.2. Użyteczne strony internetowe w języku polskim

Ministerstwo Spraw Zagranicznych	www.msz.gov.pl
Ambasada RP w Austrii	http://www.wieden.msz.gov.pl/pl/root
WPHI Ambasady RP w Austrii	www.wien.trade.gov.pl
Polscy lekarze	www.polscylekarze.org
Centrum Doradcze MIGRANT	www.migrant.at
Informacja Socjalna	http://sozialinfo.wien.gv.at/content/de/10/Homepage.do

ADRESY POLSKICH PRZEDSTAWICIELSTW DYPLMATYCZNYCH I KONSULARNYCH W AUSTRII

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Wiedniu
Hietzinger Hauptstraße 42 C 1130 Wien
Wydział Konsularny
Hietzinger Hauptstraße 42 B 1130 Wien,
tel.: (+43 1) 87015-0, 87015-100
faks:(+43 1) 87015-136, (+43 1) 87015-222

Telefon alarmowy – tylko wypadki nadzwyczajne (po godzinie 16-tej): tel. (+43) 699 180 70 105

e-mail: wieden.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Telefon alarmowy – tylko wypadki nadzwyczajne (po godzinie 16-tej): tel. (+43 1) 87015-220

<http://wieden.msz.gov.pl/de/>

Konsulaty Honorowe Rzeczypospolitej Polskiej w Austrii

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Grazu

Gerold ORTNER,

Konsul Honorowy, (14.08.1999)

Adres - Joanneumring 18/4, 8010 Graz

tel.: (+43 / (0) 316) 33 82 51

tel. kom.: (+43) 680 11 25 938

faks: (+43 / (0) 316) 837 531

Email: k.pirscher@schule.at

Kompetencje : bez uprawnień do poświadczeń, paszportowych i wizowych

Obszar urzędowania: Styria

Godziny urzędowania:

Wt. 09.00 - 12.00,

Śr. 09.00 - 12.00

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Klagenfurcie

Albert Ferdinand SAMMER

Konsul Honorowy, (20.05.2005)

Adres - Koschatstraße 7, 9020 Klagenfurt

tel.: (+43 / (0) 463) 55 553

lub 0664 124 75 58 lub

po polsku - 0644 578 37 03

faks (+43 / (0) 423) 92 158

mail: honorarkonsulrp@america-holzer.at

Kompetencje: bez uprawnień do poświadczeń, paszportowych i wizowych

Obszar urzędowania: Karyntia

Godziny urzędowania:

Śr. 10.00 - 13.00

***Wydawca: Wydział Promocji Handlu i Inwestycji
Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Wiedniu***